1938 ий
10
АПРЭЛЬ
№ 31 (414)
Акшэ 5 ыр.

8-шэ ИЙ ЛЭКТЭШ

Чыла элласэ пролэтар-шамыч, ушныза!

Рвэзэ Коммунист

ВЛКСМ Маробком дэн Горком орган

ШКОЛЬНЫЙ ИСПЫТАНИЙЛАН ЙАМДЫЛАЛТАШ

1937—38 тунэммэ ийын III-шо чырыкшэ эртыш. Олаэ школлаштэ тунэмшэ-шамыч каникул дэч вара 10-шо кэчыланат тунэмыт. Йатыр вэрэжэ йаллаэ школлаштат тунэмшэ-шамыч канаш тӱҥалыныт.

Тидэ тунэммэ ийын эн кужу чырыкшэ раш ончыктыш: посна школ да туныктышо-шамыч учэбнэ-воспитатэльный пашам сай шындэныт, нуно партий да правитэльствын совэт учитэль да школ ӱмбак пыштымэ отвэтствэнный да почотный пашам шукташлан шкэ ӱмбалнышт отвэтсвэнностым шижын шогэн улыт. Тэвэ Торйал район Эркан-Сола тӱҥалтыш школышто туныктышо Вэдэнкин йолташ туныктымо пашаштэ кугу сэҥымашым шуын, тудын классыштыжэ начарын тунэмшэ иктат укэ. Тыгай факт рэспублик мучко шуко уло.

Но посна школ-шамычын кум чырык ыштымэ паша итогышт дэнэ нимыньарат кэлшаш огэш лий. Тэвэ Косолоп кыдалаш школышто тунэмшэ-шамыч кокла гыч пэлыжэ начарын тунэмыт. Чырык шот дэнэ налаш гын тунэммэ качэствын сайэммыжэ йӧршэшат ок кой. Тэвэ пэрвой чырыкыштэ начарын тунэмшэ 173 ыльэ, кокымышто—163, кумышто—162.

9-шэ классыштэ 13 йэҥ гыч 7-шэ начарын тунэмыт, 6-шо „А" классыштэ 20 йэҥ начар тунэмэш. А классный руководитэль-шамыч (Бэрэстнэвэ дэн Хорошавина) да дирэктор Попов тыштэчын нимо выводымат шкланышт ыштэн огытыл.

Мутат укэ, начар тунэммашын кугу процэнтшэ ик классэш кок ий шинчымашкэ конда. А тидыжэ госудраствылан шуко миллион дэнэ энгэкым ышта.

Испытаний мартэн альэ жап уло. Тидэ жапын каждэ часшым да минутшым пэш моштэн кучылтман. Эн ҫончычак испытанийлан пэш сайын йамдылалташ тӱҥалаш кӱлэш. Тидэ пашам школышто учитэль-шамыч дэнэ пырльа комсомольский да пионьэрский организаций-шамыч шкэ кидышкышт налман. Йоча-шамычын шэргакан жапыштым тӱрлӧ уто засэданьэ погымаш-шамыч дэнэ заниматлыман огыл.

Пионьэрский да комсомольский организаций-шамычлан испытанийын каймыжэ да тудын цэльжэ нэргэн кумдан умылтарымашым организоватлыман. Вэт испытанийыш куанэн ончымаш уло гын вэлэ тудо сэҥымаш дэнэ эрта да сай рэзультатым пуа.

Эн ончычак кыдалаш школын выпускникшэ - шамыч дэнэ кугу пашам ышташ кӱлэш. Высший школлашкэ чыла могырымат йамдылалтшэ йэҥ-шамычым вэлэ колташ кӱлэш.

Школлаштэ кызыт эн отвэтствэнный, эн сэрйозный жап лишэмэш. Каждэ учитэльын, комсомол да пионьэр организаций-шамычын долгышт—тунэмшэ-шамычлан тунэммэ ийым отличнэ пытараш полшаш.

Тунэммэ ийым сай показатэль дэнэ пытарашлан чыла учитэль, калык туныктымо орган дэнэ пырльэ комсомольский организаций тичмаш мутым куча.

ВЛКСМ ЦК-штэ

Московский „Компрессор" заводысо комсомолэц-шамыч Колосов дэн Плотников йолташмытын письмашт нэргэн

Московский „Компрессор" заводысо комсомолэц-шамыч Колосов А. дэн Плотников Ф. йолташмыт „Лесная промышленность" газэтэш чодра пашашкэ паша ышташ кайаш шонымышт вэргэн письмам опубликоватлэныт. Колосов дэн Плотников йолташмыт калык озанлыкын пэш важнэ отраслыжым—чодра промышлэнностьым кӱрылтыш гыч лукташлан, чодра пашашкэ пашам бойэвойын ышташлан элысэ комсомолэц да молодьож-шамычым шкэ примэрышт почэш послэдоватлаш ӱжыныт.

ВЛКСМ ЦК Колосов А. дэн Плотников Ф. йолташмытын инициативыштым моло комсомолэц-шамычын поддэрживатлымыштым одобритлэн. „Комсомольская правдалан" Колосов А. дэн Плотников Ф. йолташмытын тӱҥалтышыштым поддэрживатлаш да молодьожлан чодра промышлэнностьлан Совэт Ушэмын пӱтынь калык озэнлыкшылан хозяйствэнный дэн политичэский кугу кӱлэшлыкшым умландарэн шогаш поручитлэн.

ВЛКСМ ЦК комсомол комитэт - шамычым комсомолэц-шамычын чодра пашашкэ паша ышташ кайаш кэлшымашыштышт чаракым ышташ огыл манын обазатлэн.

СССР Рэрховвый Совэтын дэпутатшэ А. А. Толстова йолташ (пурлаштэ) шкэ кабинэтыштыжэ жалобо дэнэ толшо Н. В. Оцэпкова йолташ дэнэ мутлана.

ИНФОРМАЦИОННЫЙ УВЭРТАРЫМАШ

1938 ий 4-5 апрэльыштэ ВКП(б) Маробкомын чэрэтан V Плэнумжо лийын. Тушто ВКП(б) райком-шамычын пэрвой сэкрэтарьышт да райисполком прэдсэдатэль-шамыч участвоватлэныт.

Плэнум тыгай вопрос-шамычым кашэн:

1. Вуйлатышэ партийнэ орган-шамычым шуышаш сайлымаш да партийнэ организацийын задачыжэ - шамыч нэргэн.

2. Йал озанлык артэльын уставшым шуктымын состойаньыжэ да вуйлатышэ колхозно кадр дэнэ паша нэргэн.

Вуйлатышэ партийнэ орган-шамычым шуышаш сайлымаш да партийнэ организацийын задачыжэ-шамыч нэргэн вопрос дэнэ плэнум ВКП(б) обком руководьащий парторган отдэл вуйлатышэ Г. Д. БАХМАТОВ йолташын докладшым колыштын.

Йал озанлык артэльын уставшым шуктымын состойаньыжэ да вуйлатышэ колхозно кадр дэнэ паша нэргэн вопрос дэнэ Плэнум ВКП(б) обком пэрвой сэкрэтарь обязанностым шуктышо З. Я. ЖАДНОВ йолташын докладшым колыштын.

И. С. Фокэйэв йолташым Марий АССР Исполком прэдсэдатэльын замэститэльжэ пашаш куснымыжлан лийын, партий обком йал озанлык отдэл вуйлатымэ паша дэч утарымэ нэргэн ВКП(б) обком Бӱрон пунчалжым Плэнум пэҥгыдэмдэн.

ВКП(б) обком йал озанлык отдэл вуйлатышылан Плэнум Г. А. Ачэва йолташым пэҥгыдэмдэн.

Плэнум дэч вара ВКП(б) райком сэкрэтарь дэн райисполком прэдсэдатэль-шамычын РСФСР дэн Марий АССР Вэрховный Совэтыш сайлаш йамдылалтмэ да шошо агалан йамдылык нэргэн вопрос дэнэ совэщаньэ лийын.

ВКП(б) Обком.

МОСКОШТО АЗЭРБАИДЖАНСКИЙ ИСКУССТВО ДЭКАДЭ
ДЭКАДЫМ ПОЧМАШ

Спэктакльыштэ И. В. Сталин, В. М. Молотов, Л. М. Каганович, А. А. Жданов йолташ-шамыч лийыныт

5 апрэльыштэ Лэнин ордэнан СССР Государствэнэ Академичэский Кугу Тэатрын филиалыштыжэ Москосо Азэрбайджанский искусство дэкадэ почылтын.

М. Ф. Ахундов лӱмэш Азэрбайджанский Государствэнэ опэр дэн балэт тэатрын коллэктившэ АзССР калык артист композитор Уз. Гаджибэковын калык-гэроичэский „Кер - Оглы" опэрэжым ончыктыш.

АзССР заслужэный артист-талантан рэжиссор Идайат-Задэн шындымэ спэктакль пэш кугу успэх дэнэ эртэн.

Кер Оглы нэргэн азэрбайджанский калык эпосын пэш чаплэ образшым идэйный содэржаньэ шотышто тидэ чаплэ опэрын музыкыштыжэ пэш кэлгын пыштымэ.

Ончышо-шамыч Н и ч а р рольым чаплын модшо артистка Кнарик Григорьаным да Кер-Оглы рольым модшо АзССР заслужэнно артист Бӱль-Бӱлым йӧратэн ончышт.

Массовый сцэнэ дэн калык куштымаш раш впэчатлэным кодышт. Балэт солистка Гамэр Алмаз Задэн выступатлымыжэ кугу сэҥымаш дэнэ эртэн.

Спэктакльын чаплэ докорацийжым художник Р. Мустафайэв сӱрэтлэн. Опэрым самырык дирижор А. Гасанов дирижироватлэн.

Дэкадэ почмаштэ И. В. Сталин, В. М. Молотов, Л. М. Каганович, А. А. Жданов йолташ-шамыч лийыныт.

Опэрэ пытымэк Сталин йолташ да партий дэн правитэльствэ вуйлатышэ - шамычлан зритэль - шамыч дэнэ пырльа спэктакль участник-шамычым ш о к - шын саламлэныт.

Йункор-шамыч дэнэ совэщаньэ эртаралтэ

Шукэртэ огыл Пэктубай районышто йункор да сэлькор-шамычын совэшаньышт эртыш. Совэщаньышкэ 30 йэҥ погынэн. Совэщаньыштэ ВЛКСМ ЦК V плэнумын итогшо да йункор дэн сэлькор-шамыч ончылно шогышо задачэ нэргэн докладым ВКП(б) райкомын сэкрэтарь Гудков йолташ ыштыш.

Прэнийыштэ выступатлышэ-шамыч район газэтын да „Рвэзэ Коммунист" газэтын йункор, сэлькор-шамыч дэнэ пашам начар ыштымыштым критиковатлышт да рэдакций-шамыч дэч конкрэтнэ вуйлатэн шогаш трэбытлышт.

М. Толстухин.

КОМСОМОЛ ИЛЫШ

ОНЧЫЛ ОРГАНИЗАЦИЙ

Литвинов лӳм колхоз пэлэн (Сотнур район) тэний кум йэҥ дэнэ комсомол организацийым организоватлымэ ильэ. Комсомол комитэт сэкрэтарь Йэгоров йолташын нэсойузный молодьож коклаштэ пашам сай ыштымыжэ дэнэ комсомол организаций 18 члэныш шуын.

Нэсойузный молодьожлан тэкущий политик тунэммэ кок кружокым, комсомолэц-шамычлан политграмот тунэммэ кружокым организоватлымэ. Пропагандист Йэгоров, Лукойанов да Платонов йолташ-шамыч йамдылалт, конспэктым возэн толыт.

Комсомол организацийыштэ физкультур пашамат сай шындымэ. Тушко нэсойузный молодьожат шупшмо. Кружокышто 26 йэҥ шотлалтэш. Март тылзыштэ физкультурник-шамыч ГТО значоклан 15 йэҥ йэчэ дэнэ нормым сдатлэныт. Нинын кокла гыч Платонов Г. А. дэн Михайлов Г. Ф. районысо сорэвнованийыштэ пэрвой вэрым налыныт. Платоновым лыжный костьум дэнэ прэмироватлымэ, да рэспублик сорэвнованийыштэ участвоватлэн.

Комсомолэц-шамыч кызыт ПВХО значоклан нормым сдатлаш йамдылалтыт. 1 май пайрэмлан чыланат ПВХО значоклан нормым сдатлаш задачым шындэныт.

Комсомолэц-шамыч шкэ шинчымашыштым кӱш нӧлтымӧ дэнэ пырльа РСФСР дэн Марий АССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн положэным колхозник-шамыч коклаштэ умылтарат. Тидэ пашаштэ 6 агитатор пашам ыштэн шога.

А. Г. Гуськов.

Комсомол организаций кушкэш

Кузнэч пэлэ кыдалаш школ пэлэнсэ (Торйал район) комсомол организаций кэчын кушкэш. Шыжым комсомол организацийыштэ 4 йэҥ вэлэ ильэ гын, кызыт 13 шотлалтэш. Комсомол погынымаш жапыштэ лийэш. Комсомолэц-шамыч колхозник-шамычлан РСФСР дэн МАССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн положэным умылтарэн шогат.

Комсомолэц-шамычын активность кушкэш. СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ кампанийэ годым Глушков А. А. дэн Ибрайэв йолташ-шамыч участковый избиратэльный комиссий сэкрэтарьлан пашам ыштэныт. Кызыт шошо агалан йамдылалтмаштэ колхозышто уло ситыдымашым пыталаш полшат.

Тыштэ утларакшэ комитэт сэкрэтарь Ибрайэв йолташ моло комсомолэц-шамычлан примэрым ончыкта.

С. Васлий.

ТОРЙАЛЫШТЭ ТОШТО СЭМЫНАК

ВЛКСМ Торйал райком ВЛКСМ ЦК V-шэ плэнумын пунчалжэ-шамычым тунэммаш пашам формальнэ вуйлата. Райкомолын данныйжэ почэш пунчалым 37 организацийыштэ тунэммэ. Но чынжэ дэнак тыгэ огыл. Тэвэ Куршэнэр йал совэтыштэ 3 пэрвичный комсомольский организаций уло. Кум организаций гыч плэнум матэриалым иктыштыжат тунэмын огытыл. Нинэ организаций-шамычын сэкрэтарьыштэ: Чэмэков И. Ф., Сидоркин В. М., Пайачэв йолташ-шамыт плэнум нэргэн шкэштат нимат огыт шинчэ. Торйал комсомол организацийыштэ плэнум пунчал тунэммаш удовлэтворитэльнэ кайа манаш нигузэат ок лий.

Тэвэ Корольов йолташын „мэмнан эт ситыдымашыжэ укэ-с“ манмыжлан икмыньар факт.

Политучобо кӱрылтын. Район мучко 50 политшкол уло. Кружок-шамыч пропагандист дэнэ тӱрыс обэспэчиватлымэ огытыл. Райкомолын данныйжэ почэш политучобо дэнэ чыла комсомолэц авалтымэ. А чынжым тыгэ огыл. Тэвэ „Ту-мэр“ колхоз пэлэнсэ комсомол организацийыштэ ик комсомолэцат нимогай кружокышто огыт тунэм. Тыгай факт тидэ вэлэ огыл, йатыр муаш лийэш.

Райкомол пропагандист-шамычын пашаштым ок тэргэ. Сандэнак посна пропагандист-шамыч заньатыым пэш начарын эртарат. Тэвэ „Памаш йал“ организацийыштэ политграмот кружокым Сагэльдин В. С. „вуйлата“. Тудо шыжэ годсэк ик заньатымат эртарэн огыл. А райкомол тидым пытартыш жап мартэн шинчэн огыл.

Район кӧргыштӧ пропагандист-шамыч дэнэ сэминар эртаралтэш гынат, сай пропагандист-шамычын паша опытышт ок пэрэдавалалт. А сай пропагандист-шамыч районышто шагалак огыл. Тэвэ Тошто-Торйал кыдалаш школышто политграмот кружок вуйлатышэ А. Т. Рэчкин йолташ кружокым сай вуйлата. Тидэ школыштак пропагандист Чэмэков дэн Смородинов йолташ-шамыт („У пасу“ колхоз пэлэнысэ организаций) сай опытым пуэн шогат. Но нунын опытышт ик канат обсуждатлалтыш огыл.

Комсомол дисциплинэ начар. „Памаш йал“ комсомол организацийыштэ комсомолэц-шамыч коклаштэ йӱмаш, хулиганитлымаш шарлэн. Комсомолэц-шамыч Чэндэмэров Андрэй дэн Алэксандр чарныдэ йӱын, хулиганитлэн коштыт.

„Луэнэр“ колхоз пэлэнсэ комсомол организаций пэлэ шаланэн шуын. Тидэ комсомол организацийыш райкомол пропагандистлан Таныгиным шогалтэн ильэ. Тудо ик заньатымат эртарэн огыл. Но райкомол тудлан нимогай мэрымат приниматлэн огыл.

Кызыт избиратэльный кампанийлан йамдылалтмаш кайа. Но райкомол районышто РСФСР дэнэ МАССР Вэрховный Совэтыш сайлаш йамдылалтмэ кузэ каймым ок шинчэ.

ВЛКСМ Торйал райкомлан умылаш кӱлэш: плэнумын пунчалжэ комсомол организацийын паша программыжэ. Мэмналан шкэнан йоҥылышнам признатлэн кийаш вэлэ огыл, лийшэ ситыдымаш-шамычым большэвикла тӧрлаташ пижаш кӱлэш. Тидым умлаш ындыжэ жап!

Толстухин М.

ЙОҤЫЛЫШ-ШАМЫЧЫМ ТӦРЛАТЫМАН

(Йошкар-Оласэ комсомол актив погынымаш гыч)

Йошкар-Ола горкомол да ола кӧргысӧ посна ВЛКСМ комитэт-шамыч шкэ радамыштым калык тушман-шамыч дэч эрыктымэ годым йатыр йоҥылышым ыштылыныт. Но тидэ ыштымэ йоҥылышым посна комсомол организаций-шамыч тӧрлаташ кӱлэш сэмын пижын огытыл. Чэстный комсомолэц-шамычым клэвэтатлышэ карйэрист, пэрэстраховщик-шамычым горкомолат, ВЛКСМ комитэт-шамычат разоблачитлаш пижын огытыл.

Тэвэ Пэдинститут ВЛКСМ комитэтшэ чэстный комсомолэц шамыч ӱмбак 50 клэвэтатлымэ матэриал пурэн. Но ВЛКСМ комитэт (сэкрэтарь Кузнэцов) нинэ клэвэтник-шамычлан нимогай мэрымат ыштэн огыл. Вэт клэвэтатлымэ матэриал почэш ВЛКСМ комитэт активный комсомолэц Хуторовым комсомол гыч луктын ильэ. Тыгак Мрэк, Эмиканов йолташ-шамытым „калык тушман“ манын комсомол гыч луктыныт. Тыгай фактшамыч моло комсомол организацийлаштат (ПЛТИ—комитэт сэкрэтарь Льовин, Осоавиахим Ц. С. — Заболотский да моло вэрэат) лийэдэн.

Горкомолат (сэкрэтарь Мэлэдин) комсомол организаций-шамычлан йоҥылышыштым тӧрлаташ полшэн огэш шого. Адак горкомол шкэ ыштымэ йоҥлышыжымат ситыдымын тӧрлата. ВЛКСМ горком сэкрэтарь Мэлэдин йолташ Лэнин-Сталин партийлан прэданнэ комсомолэц Стрэльников йолташым радиокомитэт комсомол организаций сэкрэтарь Лэбэдэвлан комсомол гыч лукташ кӱштэн. Комсомол организацийат Мэлэдинын кӱштымыжӧ почэш Стрэльниковым комсомол гыч луктын.

Посна комсомол организацийлаштэ адак ВЛКСМ ЦК V-шэ плэнумын рэшэнийжым йоҥылыш умлымашат лийэдэн. Лэсотэхничэский институт пэлэнсэ комсомол организацийыштэ тыгак Пэдинститут пэлэнсэ комсомол организацийыштэ ындэ калык тушман пытэн, манын тушман кашак разоблачитлымашым чарнэныт.

Оласэ комсомол организацийлан йоҥылыш-шамычым кызытак тӧрлаташ пижман.

РОҤГО РАЙКОМОЛЫН ПЛЭНУМЖО ЭРТЫШ

Роҥго (тэльэфон дэнэ). 2 апрэльыштэ Роҥго райкомолын III-шо плэнумжо эртыш. Плэнум Сорокин йолташын политучобын состойанийжэ нэргэн докладшым колышто. Доклад почэш прэнийыштэ 20 йэҥ выступатлыш. Выступатлышэ-шамыч райкомолым район кӧргыштӧ политучобым шалатымаш шуктымыжлан чот критиковатлышт.

Райкомол политучобо отдэл вуйлатышыжэ Бахтин йолташ МТС пэлэнсэ кружокышто пропагандистлан шогымыжлан тудын ик заньатым вэлэ эртарэн. Тудо тидэ кружокым шалатымашкэ шуктэн.

Районышто политик тунэммаш чытыдымын начар шындымэ. Тачэ мартэ район кӧргыштӧ 42 комсомолэц политучобо дэнэ авалтымэ огыл.

Тэвэ „Ӱжара“, „Якорь“, „Пашазэ“, „Ушнымаш“ да моло колхоз пэлэнсэ комсомол организацийлаштат комсомолэц-шамычын политшколыш коштмашышт 50—60 процэнтыш вэлэ шуэш.

Райкомол пропагандист да комсомол организаций-шамычлан политучобым сай организоватлаш огэш полшо. Райкомолын политучобо отдэл вуйлатышыжэ Бахтин йолташ вэрлашкэ лэкмэ олмэш, кабинэт гыч тэлэфон дэнэ сводкым гына йодын кийа. Райкомол сэкрэтарь Сорокин йолташат политшколлаштэ пэш шагал лийын. Адак Сорокин йолташ шкэ ӱмбакыжэ пропсэминарым эртараш налын ильэ. Но 4 тылзэ жапыштэ ик сэминарымат эртарэн огыл.

Райкомолын кабинэт гыч бюрократла вуйлатымыжэ район кӧргыштӧ политучобым развалитлымашкэ шуктэн.

Плэнум райкомолын политучобо отдэл вуйлатышыжэ Бахтин йолташым политучобо пашам развалитлымылан паша гыч да бюро члэн гыч корандэн.

Шигайэв И. И.

Молодьожын кушшо активностьшым пэҥгыдэмдыман

Косолоп районный комсомол организаций ВЛКСМ обкомын II-шо плэнумжо дэч вара молодьож коклаштэ политико-воспитатэльный пашам сайэмдэн.

1938 ийыштэ посна кустлаштэ Йошкар Армийын 20-шо идалыкшэ нэргэн докладым, Сталин йолташын пропагандист Ивановлан возымо сэрышыжым тунэммэ молодьож коклаштэ эртарымэ. Адак моло тэмэ-шамыч дэнат посна кустлаштэ докладым, лэкцийым эртарымэ.

Молодьож доклад дэн лэкций колышташ куанэн коштыт. Йэлэйэвский йал совэт кустышо молодьож погынымашыш гына 170 йэҥ, Руйальский кустысо погынымашыш 230 йэҥ погынэн ильэ.

Агитационно-массовый пашам сайэмдымэ дэнэ комсомол организаций йатыр кушкын. Пэрвой кварталыштэ 15 пэрвичный комсомол организацийым организоватлымэ. Комсомолыш 260 йэҥым пуртымо. Нунын кокла гыч 169 йэҥжэ колхозник улыт.

Комсомолэц-шамычын активностьышт кушкэш. Нэсойузный молодьож коклаштэ массово-воспитатэльный пашам ышташлан комсомол актив кокла гыч 50 йэҥым пропагандист да агитаторлан шогалтымэ.

Но райкомол нинэ самырык пропагандист да агитатор-шамычым начар вуйлата. Нунын пашаштым ситыдымын контролироватла. Садланак пропагандист-шамыч Смирнова, Пэрэскаков, Чэрэпанов йолташ-шамыт шкэ пашашкышт сэрйозно огыт относитлэ.

Рудаков.

Комсомол организацийын кушмашыжэ укэ

„Чашкэр“ колхоз пэлэн (Кужэнэр район) 1932 ийыштак пэрвичный комсомол организацийым организоватлымэ ильэ. Тугэ гынат, тидэ организацийын нэсойузный молодьож коклаштэ массово-политичэский пашам ыштыдымыжэ дэнэ комсомол организацийын кушмашыжэ лийын огыл. Тэний улыжат комсомол радамыш кок йэҥым вэлэ пуртымо.

Комсомолэц-шамыч члэнский взносым кум тылзэ дэнэ тӱлэн огытыл.

Кружок-шамычынат пашашт огэш кой. Тэвэ физкультур дэн СВБ кружок-шамычым лӱмыштлан гына организоватлымэ, нуно нимогай пашамат огыт ыштэ.

Комитэт сэкрэтарь Мокэйэва йолташ комсомол организацийым начар вуйлата.

Кужэнэр райкомол тидэ организацийым мондэн, нимогай полшым огэш пу.

Чашкэр.

ТУНЭММЭ КАЧЭСТВЫМ САЙЭМДАШ

Косолоп кыдалаш школышто учэбно-воспитатэльный пашам начарын шындымэ. Пэдагог-шамыч ситыдымаш-шамычым тӧрлаташ пижын огытыл. Туныктышо-шамыч коклаштэ йӱмаш уло. Тэвэ туныктышо-шамыч кокла гыч Воронков, Заравньайэв да Соколов йолташвыт воспитатэльный пашам ыштымэ олмэш, эртак пьйанствоватлат, тунэмшэ-шамычын вэчэрышкышт йӱшӧ вуйа коштыт. Сандэнак нуно тунэмшэ-шамыч коклаштэ шкэ авторитэтыштым йомдарэныт.

Комсомол о р г а н и з а ц и й учэбно-воспитатэльный пашам сайэмдышаш вэрч начарын кучэдалэш. Комсомолэц-шамыч коклаштэ начар да пэш начар тунэмшэ-шамычат улыт. Мутат укэ, комсомолэц-шамычат начарын тунэмыт гын, нэсоюзный молодьож тидын дэчат начар тунэмыт. Школышто 61 комсомолэц гыч 32 комсомолэц начар отмэткэ дэнэ тунэмэш. Чылажэ 587 эн гыч начар отмэткэ дэнэ тунэмшэ162 йэҥ шотлалтэш.

Тыштэ эн ончычак туныктышо - шамыч да классный руководитэль шамыч титакан улыт. Посна учитэльшамыч урокыш йамдылалтдэ коштыт, сандэнак урокым начар эртарат,—а тидыжэ начар успэвайэмостыш кондэн. Классный руководитэль Бэрэснэв шкэнжын 9-шэ классыштыжэ тунэмшэ-шамычым начар тунэммаш ваштарэш кучэдалаш мобилизоватлэн огыл. Сандэнак 50процэнт тунэмшэ начар оцэнкан улыт. 8 классыштэ 16 тунэмшэ (42 процэнт) начар оцэнкэ дэнэ тунэмыт.

Старший вожатый Вэршинина пионьэр-шамыч коклаштэ воспитатэльный пашам ок ыштэ.

Туныктышо - шамыч коклаштэ политичэский воспитаным начарын шындымэ. Заравньайэв дэн Казанцэва политучобыш огыт кошт.

Школышто учэбно-воспитатэльный пашам рэшитэльнэ сайэмдаш—комсомол организацийын тӱҥ задачыжэ лийман.

Рудаков.

87 ЙЭҤ НАЧАРЫН ТУНЭМЭШ

Параньгэ район Куракино кыдалаш школышто руш йылмэ туныктымаш пэш начарын шындалтын. Тидым утларакшым ӱлӱл класслаштэ раш ужаш лийэш. Тэвэ 6-шо дэн 7 класслаштэ тунэмшэ - шамычын грамотностьышт пэш ӱлно, нуно эн изи ойымат йоҥылыш возат.

Туныктышо Вшивцэв урокыш йамдылалтдэ т о л э ш. Тунэмшэ-шамычын возымо тэтрадьыштым сайын ок ончо, йатыр ошибкым кодылэш. Тунэмшэ-шамычлан сайын ок умландарэ, а тудын олмэш вурса гына.

Тунэммэ качэствым волташ туныктышо-шамычым чӱчкыдын вашталтымашат кугун влийатлэн. Тэвэ руш йылмэ да историй туныктышым эрэак вашталтыт. Сандэнак чыла тунэмшэ-шамыч кокла гыч 87 йэҥ начарын тунэмэш.

Параньгэ РОНО чыла тидым шинчэн шога альэ укэ?

Ш. Н.

КОМСОМОЛЫШ ВОССТАНОВИТЛЫМАШ ЭРКЫН КАЙА

ВЛКСМ ЦК плэнумын пунчалжэ комсомол гыч лукмо годым комсомольский организаций-шамычын ыштымэ йоҥылышышт нэргэн, ВЛКСМ гыч лукмо-шамычын аппэльацийыштым ф о р м а л ь н э-бӱрократичэский ончымаш да тидэ ситыдымашым к о р а ҥ д ы м э шотышто мэр нэргэн раш ончыктэн.

Тидэ пунчал Морко районысо комсомол организацийланат тӱрысак относитла. Морко районышто комсомолэц - шамычым сайын воспитатлымэ олмэш комсомол организаций вуйлатышэ-шамыч комсомолэцшамычым йоҥылыш титаклымаш корныш возыныт. Бдитэльность нӱшкӧ лиймэ дэнэ совэт властьлан прэданнэ, чэстнэ комсомолэц-шамычым калык тушман, калык тушманын пособникшэ лӱмым пуэн, комсомол радам гыч поктэн луктэдэныт да паша гыч корандылыныт.

Туныктышо - комсомолэц Михайлов Василийым калыкын тушманжэ Чавайн дэнэ „йӱын", манын комсомол гыч да колхоз гычат поктэн луктыныт. Михайлов йолташ кызыт пашаш шогалтымэ г ы н а т, ВЛКСМ райком альэ мартэ комсомолыш восстановитлымэ шотышто шоналтэнат огыл. Изи Корамас пэлэ кыдалаш школ дирэктор Павловым буржуазный националист Иэвсэйэвын ӱдыржым марлан налмылан комсомол радам гыч луктыныт. Тыгакак кыдалаш школ пэлэнсэ комсомол организаций Шэвэльовам комсомол радам гыч луктын, а протоколым райкомлыш колтэн огыл.

Морко райкомол комсомол гыч йоҥылыш лукмошамычым комсомолыш восстановитлышашым да пэрэстраховщик дэн карьйэрист-шамычым чараш лукмашым кызытат шуйэн шога. ВКП(б) ЦК йанварьский Плэнумын да ВЛКСМ ЦК V плэнумын рэшэнийышт комсомол пашам вийаҥдымаштэ да калык тушманым разоблачитлымаштэ пэш кугун полшат.

Волков Сидыр.

ЛУДМО ПӦРТ ДЭН ЙОШКАР ПУСАК-ШАМЫЧЫН ПАШАШТЫМ КӰКШӦ ВЭРЫШ

Колхозный молодьожым обслуживатлаш, партий дэн правитэльствын пунчалыштым туныктэн шогаш йошкар пусак, лудмо пӧрт кугун полшат.

Тугэ гынат, мэмнан рэспубликыштэ шуко лудмо пӧрт, йошкар пусак, тыгак колхоз клуб-шамыч лӱмжылан гына шотлалтыт. Колхозный молодьож коклаштэ массэ агитационный пашам начар ыштат.

Лудмо пӧртлан йал совэт, тыгак колхоз правлэньат шагал полшат. Литэратурым, тулэч молым налашлан оксам огыт пу. Роҥго район гыч йункор Бушков Илья тыгэ воза: „Ужара" колхоз вуйлатышэ Иаковлэв йолташ лудмо пӧртлан ок полшо, лудмо пӧртыштӧ книга опташ шкаф укэ. Садлан библиотэкарь комсомолэц Таныгин книгашамычым шкэдэныжэ кийыкта".

Тыгак „Пэрвой март" колхозышто (Шэрнур район) йошкар пусакыштэ нимогай порьадкэ укэ. Книга-шамыч огыт ситэ. Умландарымаш паша ок ышталт", манын Сэргэ йункор увэртара.

Комсомолэц-шамыч йошкар пусак дэн лудмо пӧртын пашажым сайэмдымаштэ полшэн шогышаш улыт. Тугэ гынат комсомолэц-шамыч лудмо пӧрт дэн йошкар пусакыш колхозный молодьожым воспитатлымаштэ кугу полышым пуэн кэртмыштым умлэн огытыл. Садлан лудмо пӧрт дэн йошкар пусакын пашаштым сайэмдышаш вэрч начар кучэдалыт. Тэвэ Йошкар-Ола район Кома йал совэт пэлэнсэ лудмо пӧртым комсомолэц Коротков В. „вуйлата". Коротков йолташ пашам ыштымэ олмэш, жапым арам гына эртара. Книга-шамыч шала кийат, газэт ок ситэ. Колхозный молодьож коклаштэ массэ пашам ок ыштэ.

Торйал район Куршэнэр йал совэт пэлэнсэ лудмо пӧртыштат паша начар ышталтэш. Лудмо пӧрт вуйлатышэ комсомолэц Пайачэв молодьож коклаштэ воспитатэльный пашам ок ыштэ.

Тыгай ситыдымаш-шамыч шуко улыт. Нинэ ситыдымашым пытараш уло вий дэнэ пижман. Вашкэ колхоз-шамыч шошо ага пашашкэ лэктыт. Лудмо пӧрт, йошкар пусак-шамычлан тидэ важнэ кампаньыштэ рэшайущий рольым модман. Чыла колхоз члэн-шамыч массовый умландарымаш паша дэч ӧрдыжэш ынышт код.

Кажнэ комсомол организацийын задачыжэ—лудмо пӧрт да йошкар пусак-шамычын пашаштым сайэмдаш. Избачлан да лудмо пӧрт вуйлатышылан активнэ, способный комсомолэцым шогалтыман.

Мих. Смирнов.

ОНЧЫЛ СОВЭТ МОЛОДЬОЖЫМ— ВОЙЭННЫЙ УЧИЛИЩЫШ

1938 ий 1 апрэль гыч 1 август мартэ РККА-н сухопутный войэнный училищышкыжэ пураш шонышошамыч дэч йодмаш налмалым тӱҥалмэ.

Училищышкэ йошкармэйэц-шамыч, стройэвой частьла гыч да адак кужу срокан отпускышто улшо младший командир-шамыч, тыгакак Йошкар Армий радамыштэ служитлыдымэ молодьож пурэн кэртыт. Чыла сухопутный войэнный училищыштат тунэммэ жап—2 ий.

Войэнный училищылашкэ тунэмаш налмэ условий тыгай. Эн ончычшкэ тазалык шот дэнэ стройэвой службылан бэзусловно йӧршӧ лийман. Тазалык шот дэнэ училищыш налыт манын ӱшанашлан врач дэк кайаш да тудын дэч войэннэ училищыш пурашлан мэшайшэ физичэский ситыдымаш-шамыч укэ улмо нэргэн палэн налаш кӱлэш.

Войэнный училищыш пурышо - шамычлан ийготым 17 гыч 25 ий мартэн а дэйствитэльный в о й э н н ы й службышто да кужу срокан отпускышто улшо йошкармэйэц да младший командир-шамычлан—24 ий мартэн ыштымэ.

Артиллэрийский училищылашкэ пурышо-шамычлан—лэнинградысэ 1 - шэ дэн 2-шо, кийэвысэ 1-шэ дэн 2-шо, одэсскийыш, краснодарскийыш, сэвастопольскийыш да ростовскийыш—кыдалаш образованьан, а йошкармэйэц да младший командир-шамыч (стройэвой частьласэ да нунын сроклан отпускышто улшошамычланат)—9 класс дэч шагал огыл образованьан лийман. Чыла моло артиллэрийский училищылашкэ, чыла тэхничэский да спэциальный училищылашкэ пурышо - шамычлан (бронэтанковый дэч посна) 9 класс дэч изи огыл (йошкармэйэц да младший командир-шамычлан—8 класс дэч шагал огыл) образованьан лийман.

Пэхотный, кавалэрийский, бронэтанковый (танк-тэхничэский дэч посна) да войэннэ-хозйайствэнный училищылашкэ 8 класс дэч шагал огыл образованьан-шамыч, а стройышто, тыгакак отпускышто улшо йошкармэйэц да младший командир-шамыч — 7 класс дэч шагал огыл образованьэ дэнэ налалтыт.

Училищышкэ испытаньэ дэч посна пурталтыт: высший учэбный завэдэньыласэ студэнт-шамыч, 1937 да 1938 ийлаштэ тичмаш кыдалаш школым альэ тудлан кэлшышэ учэбный завэдэньым пытарышэ да 1938 ийыштэ кыдалаш школын 10 - шо классышкыжэ альэ тэхникум дэн рабфакын пытартыш курслашкыжэ вончышо-шамыч, руш йылмэ да матэматик дэнэ „хорошо" дэч ӱлнӧ огыл, а моло прэдмэт дэнэ „посрэдствэннэ" дэч ӱлнӧ огыл оцэнкэ дэнэ тунэмшэ - шамыч налалтыт.

Кӱшнӧ ончыктымо общо образованьэ укэан йэҥ-шамыч, тыгакак образованьэ налмэ нэргэн докумэнтым кондыдымо-шамыч тидэ войэнный училищылан пурышо - шамычлан ыштымэ кыдалаш школын программэ кугут дэнэ руш йылмэ да матэматик дэнэ испытаньым кучат.

Училищылаштэ вступитэльный испытаньэ 1 гыч 25 август мартэ лийэш, а йошкармэйэц да стройэвой частьла гыч младший командир шамычлан 20 гыч 31 ийуль мартэ эртаралтэш. Йодмаш вэрысэ райвойэнком лӱм дэнэ альэ вигак войэннэ училищэ начальник лӱм дэнэ пуалтэш. Войсковой ч а с т ь л а гыч йошкармэйэц да младший командир - шамыч йодмашым часть командир альэ училищэ начальник лӱм дэнэ пуат.

Ожно сухопутный войэнный училищыштэ кум ий тунэммыльэ, кызыт—2 вэлэ.

Партий дэн правитэльствэ тидэ мэроприйатым ыштымыштэ дэнэ молодьожлан кугу ӱшаным ыштэныт. Тидэ ӱшаным молодьожлан шуктыман.

Кок ий жапыштэ шуко спэциальный в о й э н н ы й прэдмэт - шамычым палэн налман, сложный войэнный тэхникым тунэмман, отвэтствэнный пашалан — красный бойэц - шамычым, социалистичэский отэчэствын защитникшэ-шамычым т у н ы к т а ш да воспитатлаш йамдылалтман.

Задачэ-почотный да отвэтствэнный. Тидэ задачым шуктымашкэ войэнный училищыш пураш шонышо самырык йэҥ-шамыч кызытак йамдылалташ тӱҥалшаш улыт. Войэнный пашам тунэмаш училищыш йамдылалтшэ толашлан войэнный училищыш пурымо дэч ончыч шкэ шинчымашым уэштэргэн налман, шинчымаштэ ситыдымаш - шамычым пытарыман.

Полковник С. Гуров.

Комсомолыш пураш шонышо-шамычлан полыш

Дисциплинэ дэн организованность —рэвольуционный бойэцын кӱлэшан качэствыжэ

ВЛКСМ устав комсомолэцлан комсомол пашам обсуждатлаш, комсомол комитэтын пашажым лӱддэ критиковатлаш, йӧрдымӧ руководитэль-шамычым вашталташ правам пумо дэнэ пырльа ВЛКСМ-ын кажнэ члэнжэ дэч пэнгыдэ комсомольский дисциплиным трэбытла.

„Комсомол дисциплиным строго шуктэн шогымаш,—ойлалтэш уставыштэ,—комсомолын чыла члэнжэ дэн комсомол организаций-шамычын пэрвой обӓзанностьшо лийын шога".

Дисциплинэ дэн организованность — рэвольуционный бойэцын кӱлэшан качэствыжэ. Комсомолэц большэвистский партийын ӱшан полышкалшыжэ да ӱшанлэ эргыжэ лийнэжэ гын, тудо тидэ качэствым овладэтлаш обӓзан.

Кӱртньӧ гай пэнгыдэ дисциплинэ, сплочэнность да шкэ радамыштыжэ йэдинство дэнэ Лэнин—Сталин партий пашазэ классын тушман-шамычым шалатэн да социализмым ыштымаштэ кугу сэҥымашым ыштэн. Большэвистский партийын традицийжэ почэш кайэн, комсомол молодьож кокла гыч дисциплинированиэ, пэнгыдэ, партий папа вэрч кучэдалмаштэ лӱдмашым шинчыдымэ бойэц-шамычым воспитатла.

Комсомол воспитатэльный, бэспартийный организаций гын, сӧйузыштo дисциплинын значэньыжэ пэшыжак молан кӱлэш, манын йужышт шотлат. Тыгай ойлыштмаш йоҥылыш вэлэ гына огыл, но и врэднэ. Комсомолышто сознатэльнэ дисциплиным пэнгыдэмдымаш—комсомолым коммунистичэский духэш воспитатлымаштэ ойраш лийдымэ ужашыжэ лийэш.

Комсомолышто—дисциплинэ—сознатэльнэ дисциплинэ. Мэмнан дисциплинэ комсомолэц-шамычын кэлгэ сознатэльностьэш, социализм пашалан прэданностьэш воспитатлаш основатлалтын.—Тудо молодьожым коммунизм вэрч кучэдалшэ, пэнгыдэ, идэйнэ шуаралтшэ, смэлэ, вийан, вольан бойэц-шамычым воспитатлаш ышталтын.

Члэн взносым тӱлымаш—тидэ „мэлоч", тыглай формальность огыл. Члэн взносым жапыштэ тӱлымаш—комсомолэцын дисциплинированностьшым, тудын комсомол обӓзанность шуктымаштэ сознатэльнэ отношэньыжым ончыкта.

ВЛКСМ устав комсомолэц дэч члэнский взносым эрэак тӱлэн шогаш трэбытла. Комсомолэц 3 тылзэ жаплан члэнский взносым тӱлэн огыл гын, ВЛКСМ радам гыч лукмо нэргэн обсуждатлаш пэрвичный организацийэш вопрос шындалтэш.

Мутат укэ, комсомолэц 3 тылзэ жапыштэ члэнский взносым тӱлэн огыл гын, комсомол радам гыч обӓзатэльнэ лукташ, выговорым, тулэч моло мэрым пуаш, манын огына ойло. Эн ончычак общо комсомол погынымаштэ члэн взносым тӱлыдымын чийжым (причинжым) палэн налаш кӱлэш.

Комсомол погынымаш—комсомолэц-шамычым воспитатлымаштэ да волнуйущий вопросым рэшатлымаштэ тӱҥ срэдствэжэ улэш. Погынымашыш эрэак жапыштэ коштмаш—комсомолэц-шамычын онгыл обӓзанностьышт. Тидэ обӓзанностьым шуктымэк комсомол организаций комсомолэцын пашам кузэ ыштымыжым палэн налэш.

Комсомолышто дисциплиным пэнгыдэмдыме мэтод—тидэ убэждэньэ мэтод. Убэждэньэ ок полшо гын, ВЛКСМ устав дисциплинэ пудыртышо-шамычлан тӱрлӧ сойузный взысканьым ыштaш трэбытла. Руководӓщий органын пунчалжым шуктыдымылан да моло проступкым ыштымылан комсомол организаций комсомолэцлан шиштарымашым, выговорым, тулэч моло порицаньым пуэн кэртэш, адак тудым жаплан руководӓщий паша гыч корандэн, комсомол радам гычат луктын кэртэш.

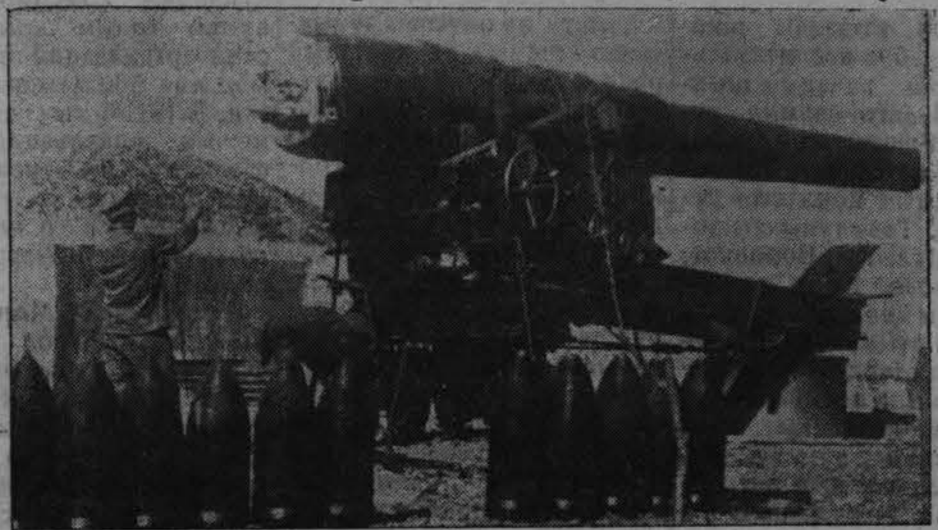
Посна комсомол организаций-шамычын практикыштышт комсомол гыч йатыр йоҥылыш луктэдымаш лийын. Партийлан прэданнэ, чэстнэ комсомолэц-шамычым нимогай основаньэ дэч посна „калык тушман" манын лӱмым пуэдэньыт да комсомол гыч луктэдэныт. Комсомолэц шамычын судьбашт дэкэ тыгай бӱрократичэский, бэздушно ончымашым да комсомол гыч огульно луктэдымашым пытараш ВЛКСМ ЦК-н V-шэ плэнумжо кажнэ комсомол организаций дэч трэбытла.

Политучобым огыт эртарэ

„Мотор" колхоз пэлэнсэ комсомол организацийыштэ (Звэнига район) ындэ кок тылзэ политшкол пашам ок ыштэ. Пропагандист Иванов заньатьэ эртараш огэшат шоналтэ.

Комсомолэц.

Капиталист эллаштэ

Китайын ик укрэпльонный районыштыжо нэлэ орудий.

Тайэрчжуан лишнэ китайский войскан кугу сэҥымашыжэ

Тайэрчжуан лишнэ йапонский войскан сэҥалтмыжэ нэргэн китайский командованьэ тыгэ увэртарэн: „Тайэрчжуан дэч сэвэрыштыла пытартыш суткалаштэ 7-8 тӱжэм йапонэц колэн. Нимогай порьадкэ дэч посна чакнышэ кок йапонский дивизийым шалатымэ. Китайский войска пэш шуко йапонский танкым, бронэмашинам да пулэмьотым шупшын налын.

Китайский войскан тидэ сэҥымашыжэ — Китайысэ сар тӱгалмэ дэч вара эн кугу сэҥымаш".

Испанийыштэ правитэльствым рэорганизоватлымаш

Париж гыч увэртарымэ почэш, 5 апрэльыштэ испан правитэльствыштэ рэорганизацийым ыштымэ. У правитэльствэ тыгай состав дэнэ ышталтын: министр-шамыч совэт прэдсэдатэль да оборонo министр — Хуан Нэгрин (социалист), иностраннэ паша министр—Альварэс дэль Вайо (социалист), внутрэннэ паша министр Паулино Гомэс (социалист), млaндэ паша министр—Висэнтэ Урибэ (коммунист), йустиций министр —Гонсалэс Пэньӓ (всэобщий пашазэ ушэм), просвэщэньэ министр—Сэкундо Бланко (национальнэ конфэдэраций труда) да молат.

Всэобщий пашазэ ушэм дэн национальнэ конфэдэраций труда правитэль-шамычым правитэльствыш пуртымаш, подлинэ национальнэ йэдиньэньан правитэльствэ характэран лийэш, тушко калык фронтын чыла организацийышт прэдставитлалтыныт.

У правитэльствэ бойэц дэн рэспубликын чыла калыкшэ дэк, да тугак фашист дэн интэрвэнт шамыч шупшын налмэ млaндыштэ улшо калык дэк манифэст дэнэ обращатлалтын. Манифэстыштэ Испанийын нэзависимостьшо вэрч мӓтэжник дэн интэрвэнт-шамычым йӧршэш сэҥымэш кучэдалаш тайнышт дымын рэшитлымаш ончыкталтэш.

***

ТЭАТР

„САЛИКА"

(С. Н. Николайэв возымо пьйэс)

5-6 апрэльыштэ Марий Государствэнный тэатр тэнийсэ тэатральный сэзоныштo пэрвой марий оригинальный пьйэсым—С. Н. Николайэвын возымо „Салика" лӱман драмыжым шындыш.

Пьйэсын идэйжэ кумда: рэвольуций дэч ончычсо жапыштэ йорло крэсаньык-шамычын, утларакшым ӱдрамаш-шамычын нэлэ илышыштым, нунын правадымылыкыштым ончыкта. Пьйэсын фабулжо тыгай:

...Ожнысо марий йалыштэ вакш кучышо кулак Ози Кузи дэнэ самырык Ипат Эчук тарзылыкэш ила. Туштак ашнаш пуртымо йорло ӱдыр Салика уло. Эчук Саликам йӧратэн, Саликажат тыгак. Нуно пырльа илаш ойым ыштат.

Саликан моторлыкшым йалысэ шоҥго кулак Полатоват йӧратэн. Ози Кузиат Саликам тидэ „качылан" пуаш торэш огыл. Тыгэ Салика вэрч кучэдалмаш тӱгалэш. Эчан вэлнэ чыла йалысэ йолташыжэ-шамыч (Чонай, Марина молат) улы. А Полотовлан урьадник, кулак да аракалан вуйым ужалшэ ватэ-шамыч полшат. Тидэ кок лагэрь коклаштэ пьйэс мучашыш шумэш кучэдалмаш (но вийан кучэдалмаш манаш ок лий) кайаш тӱгалэш.

Саликам налаш толмо сӱйаныш йулыш бурлаклан кайшэ Эчаным Чопай кондэн шукта. Шолып мутланэн Салика олмэш Маринам шындэн колташ кэлшат. Тидэ тыгак лийэш. Эчан дэн Салика сэҥышэ кодыт.

Эн ончычак каласаш кӱлэш—пьйэсым сайын возымо. Актьорский коллэктив пэш сай модо. Салика рольым модшо артистка Конакован модмыжым ончэн куаныдэ от кэрт. Уло модмыжо мучко зритэль тудын дэнэ пырльа шӱлэн, тудлан полшэн, пушкыдо кумыланжэ тудын дэнэ пырльак шинча вӱдшым чытэн кэртдэ луктын. Эчан рольым Йакшов кэлштарэн модо. Шкэ йӧратымэ артистшым—Лэбэдэвым зритэль пэрвой ужмаштак кугун совым кырэн вашлийэ. Тидэ арам ыш лий. Калыкын пӧлэкшылан тудо пэш сай модын сулыш. Ӱдыр-шамыч кокла гыч Филиппован модмыжым ончыктыдэ ок лий. Полатов рольым модшо Йакайэв начар ыш мод, но тудо модмаштыжэ изишак шпионла койэш. Очыни тудлан моло кунам тыгай рольым модмаш влиатлэн. Урьадник пушкыдын ончыкталтын, зритэль тудым шындэ дэнэ ончэн ок кэрт.

Пьйэсыштэ ситыдымаш укэ манаш ок лий. Эн ончычынак класс кучэдалмашым пушкыдын, ӱмбач налын гына ончыктымо. Эрык вэрч кучэдалмашым ончыкталтшэ Чопай: „Эх, могай саман!" манмэ да ик кана урьадникым совэн колдымо дэнак вэлэ шыпланэ. Образ шагал. Тэвэ эксплоатацийым ӱмбач, искусствэннэ гына ончыктымо. Тудын нэргэн кутыралтэш гына.

Вэс шот дэнэ тидэ драмэ огыл, драмын элэмэнтшэ пэш шагал. Вигак комэдий манаш гын лач лийэш ыльэ.

Ончыкыжым автор дэчын шкэ пьйэсыжэ гоч социализм элысэ калыкын пийалан, гэроичэский илышыжым ончыкташ йодына.

Ал. Соколов.

Отв. редактор—Г. М. ЭРСКИЙ.

Адрес редакции: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комн. № 74, телефон № 90.

Упол. Главлита Мар. АССР А—388. Тираж 3000 экз. Иошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата. Из-во „Марий Коммун".